

Opsamlende specialeansøgning

Speciale: Kardiologi

Region/privat udbyder: Region Midtjylland

Dato: 28. februar 2011

1 Specialets hovedfunktionsniveau

- 1.1 Kort generel beskrivelse af den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet, herunder opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen deraf.

2 Specialets regionsfunktionsniveau

2.1 Kort beskrivelse af den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet herunder af opfyldelsen af krav til varetagelsen deraf.

Region Midtjylland søger i den opsamlende ansøgningsrunde om varetagelse af følgende regionsfunktion ved Århus Universitetshospital, Skejby, Regionshospitalet Herning og Regionshospitalet Silkeborg:

- CT-koronarangiografi (hjerter-CT) (udviklingsfunktion).

Det fremgår af specialevejledningen, at funktionen kan varetages på hovedfunktionsniveau i et formaliseret samarbejde med regionsfunktionen. Det bemærkes i den sammenhæng, at Region Midtjylland forventer, at funktionen senere vil blive søgt til flere matrikler i regionen. Denne beslutning træffes i forlængelse af udredning inden for det kardiologiske speciale, der forventes at være udarbejdet i efteråret 2011.

Det bemærkes endvidere, at funktionen har stor rekrutteringsmæssig betydning for de kardiologiske afdelinger. På den baggrund og med udgangspunkt i den aktuelle debat om, hvorvidt funktionen fortsat skal klassificeres som udviklingsfunktion og specialfunktion, anmoder Region Midtjylland SST om snarest at afklare funktionens fremtidige placering.

Funktionen varetages i tæt samarbejde med specialet diagnostisk radiologi, hvad angår brug af skannere, radiografer og beskrivelse af ekstrakardiale forhold. Af og til videresendes patienterne til supplerende nuklearmedicinsk undersøgelse efter de har fået foretaget en hjerter-CT skanning.

Befolkningsunderlag

Funktionen søges i udgangspunktet til varetagelse på tre hospitaler i regionen.

Region Midtjylland har et befolkningsunderlag på 1,2 mio.

Den regionalt nedsatte arbejdsgruppe til udredning af hjerterCT-området i Region Midtjylland vurderer, at på baggrund af indberettede tal samt de forventede udviklingstendenser på området er det arbejdsgruppens skøn, at Region Midtjylland i fremtiden forventes at have behov for at lave 4.000-5.000 hjerter-CT-undersøgelser pr. år.

For opfyldelse af krav til varetagelse af funktionen bemærkes følgende for de enkelte hospitaler:

Regionshospitalet Silkeborg

Befolkningsunderlag samt aktuelt og forventet volumen, herunder redegørelse for, hvordan kvalitet og erfaring sikres ved det planlagte volumen

Hjerter-CT foretages allerede ved Regionshospitalet Silkeborg. I 2010 er der foretaget 724 CT-KAG, hvilket er det største antal i Region Midtjylland uden for Aarhus.

Det forventede fremtidige behov for hele Region Midtjylland vurderes at være på 4-5000 hjerter-CT undersøgelser /år.

Antal speciallæger, vagtforhold mv.

Regionshospitalet Silkeborg har 4 speciallæger, der kan varetage funktionen. I øjeblikket varetages funktionen hver dag i dagtiden og kan således foretages subakut. Der kan etableres en døgndækket funktion, men erfaringsmæssigt er der kun et yderste beskedent behov herfor.

Adgang til faciliteter, udstyr mv.

CT-KAG udføres med en High-End CT scanner (320 slices), som kan lave undersøgelserne med en meget lav stråledosis og en meget høj specificitet/kvalitet.

Samarbejde med andre sygehuse

Der samarbejdes efter behov med Klinisk Fysiologi på Regionshospitalet Viborg og med Nuklear-medicinsk Afdeling ved Århus Universitetshospital, Skejby. Regionshospitalet Silkeborg har mulighed for at foretage MR med stress perfusion i tvivlstilfælde i stedet for myokardiescintigrafi (SPECT). Ydermere er der på Regionshospitalet Silkeborgs scanner en myokardieperfusionsmodalitet, der er under udvikling.

Andre særlige forudsætninger, fx allerede opbygget erfaring m.m.

Regionshospitalet Silkeborg har siden 2006 foretaget CT-KAG. Undersøgelserne er en integreret del af de kardiologiske ydelser i Regionshospitalet Silkeborgs Center of Excellence/Diagnostisk Center. Undersøgelserne indgår desuden i udredningen af okkult cancer og tidlig artrit med co-morbiditet), som i Region Midtjylland kun varetages i Silkeborg.

Der er flere forsknings- og udviklings aktiviteter på Regionshospitalet Silkeborg, hvor CT-KAG undersøgelser indgår. Regionshospitalet Silkeborg deltager aktuelt i en protokolleret undersøgelse af patienter med artrit, og der er forskningsprojekter under forberedelse med Århus Universitetshospital, Skejby. Der arbejdes desuden på at etablere PhD-studier omkring CT-KAG funktionen som led i den reumatologiske udredning af leddegigtpatienter med co-morbiditet.

Uddannelsesmæssigt er CT-KAG et prioriteret område med kursus- og kongresdeltagelse. Silkeborg skal for 2. gang være værtsby for Nordisk Symposium i Cardiac CT.

Regionshospitalet Herning

Forventet volumen, herunder redegørelse for, hvordan kvalitet og erfaring sikres ved det planlagte volumen

Funktionen varetages aktuelt med omkring 350 patientforløb / procedurer om året. Dette tal forventes i 2011-2012 at stige til omkring 500-750 patientforløb / procedurer om året. Det forventede fremtidige behov for hele Region Midtjylland vurderes at være på 4-5000 hjerte-CT undersøgelser /år.

Adgang til faciliteter og udstyr

Der er i apparatbudget 2011/2012 ansøgt om en ny CT-scanner til Hospitalsenheden Vest, med særligt fokus på at kunne øge og opkvalificere Hjerte-CT-kapaciteten.

Samarbejde med andre sygehuse

Der er på KAG-området et tæt dagligt og meget velfungerende samarbejde med kardiologisk afdeling på Århus Universitetshospital, Skejby, med hvem der er et formaliseret samarbejde om Elektiv koronararteriografi (KAG). Der er også i 2010 inden for Hjerte-CT etableret samarbejdsaftale med kardiologisk afdeling Århus Universitetshospital, Skejby.

Andre særlige forudsætninger, fx allerede opbygget erfaring mm.

Regionshospitalet Herning afvikler forløb inden for de fire nationale hjertepakker, NSTEMI/UAP, Stabil AP, Hjertesvigt og Mislud ved hjertet.

Hjerte-CT-undersøgelser varetages ved Regionshospitalet Herning i et tværfagligt samarbejde mellem kardiologer og radiologer. Der er 2 erfarne kardiologer som er dedikeret til funktionen. Den ene er internationalt certificeret. Samtlige undersøgelser gennemgås desuden af radiolog.

Kapaciteten er pr. januar 2010 øget, således at der aktuelt 1 dag ugentligt udføres hjerte-CT undersøgelser. Der er i 2010 udført 350 undersøgelser. Der er aftalt vilkår for en udvidelse af kapaciteten, alt efter behovet, og er muligt at knytte en ekstra kardiolog til opgaven, ved aktivitetsudvidelse. Der er pr. marts 2011 planlagt indførelse af sub-akutte hjerte-CT-scanninger, fra dag til dag. Der er etableret et fleksibelt og godt samarbejde med Nuklearmedicinsk Afdeling Hospitalsenheden Vest, og de tre undersøgelsesmodaliteter KAG, hjerte-CT og Mykardiescintigrafi er på det seneste blevet yderligere sammenhængende, ift. hjertepakker, fælles henvisning osv. Der er i 2010 etableret formaliserede månedlige konferencer mellem Nuklearmedicinsk Afdeling og kardiologisk sektion i forhold til at afdække særligt vanskelige problemstillinger.

Århus Universitetshospital, Skejby

Aktuelt og forventet volumen, herunder redegørelse for, hvordan kvalitet og erfaring sikres ved det planlagte volumen

I 2010 er der foretaget ca. 1.000 undersøgelser, og der forventes omkring 1.600 undersøgelser foretaget i 2011. Det forventede fremtidige behov for hele Region Midtjylland vurderes at være på 4-5000 hjerte-CT undersøgelser /år.

Alle undersøgelser indberettes til Vestdansk Hjertedatabase og dermed til Dansk Hjerteregister mhp. kvalitetssikring. Der er kontinuerligt efteruddannelsesprogram mhp. sikring af optimalt fagligt niveau.

Antal speciallæger, vagtforhold mv.

Der er i øjeblikket 3 kardiologiske speciallæger tilknyttet funktionen.

Der er et nært samarbejde med diagnostisk radiologi omkring ekstrakardiale fund og i øvrigt udvikling af specialet. Den radiologiske del af samarbejdet omkring hjerte-CT har gennem 3 år været varetaget af én radiologisk speciallæge. Fra foråret 2010 er funktionen dækket af to radiologiske speciallæger. Hjerte-CT skanningerne undersøges og bedømmes i et samarbejde mellem de radiologiske og de kardiologiske speciallæger. Billeddiagnostisk Afdeling beskriver i princippet kun de ekstrakardiale fund. Der er ingen vagtfunktion.

Adgang til faciliteter og udstyr

Undersøgelserne foregår på Hjertemedicinsk Billedcenter, Århus Universitetshospital, Skejby med nyeste CT-udstyr mhp. optagelse af kardielle undersøgelser.

Samarbejde med andre sygehuse

Der er lavet samarbejdsaftaler med øvrige hospitaler i regionen omkring konferering af specielle tilfælde og udveksling af undersøgelser.

Der samarbejdes mellem Århus Universitetshospital, Århus Sygehus og Århus Universitetshospital, Skejby om funktionen og foreløbigt arbejder én af de kardiologiske speciallæger fra Århus Sygehus ugentligt på Hjertemedicinsk afdeling B, Skejby, med hjerte-CT skanninger.

Der er samarbejdsaftale med Regionshospitalet Herning om elektiv koronararteriografi (KAG) og med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus. Det må forventes, at indikationsområderne kontinuerligt udvides og det må også forventes, at antallet af subakutte og evt. akutte undersøgelser øges væsentligt.

UDKAST

3 Specialets højt specialiserede niveau

3.1 Kort beskrivelse af den planlagte organisering af højt specialiserede funktioner i specialet, herunder af opfyldelsen af krav til varetagelsen deraf.

Region Midtjylland søger i den opsamlende ansøgningsrunde om varetagelse af følgende højtspecialiserede funktioner ved Århus Universitetshospital, Skejby:

- Atrieflimmer, radiofrekvensablation (udviklingsfunktion)
- Stentklapper (udviklingsfunktion)

Vedrørende funktionen ” Atrieflimmer, radiofrekvensablation”

Aktuelt og forventet volumen, herunder redegørelse for, hvordan kvalitet og erfaring sikres ved det planlagte volumen

Funktionen er siden 2001 blevet udført på Hjertemedicinsk Afdeling A, AUH Skejby som det eneste sted i Region Midtjylland. Befolkningsgrundlaget er dermed 1,2 mio. personer.

Aktuelle volumen udgør 250 ablationer for atrieflimmeren per år, men dette tal forventes at stige til 300 procedurer i 2011. Det samlede antal ablationer (dvs incl. ablation for andre typer hjerterytme-forstyrrelser) for 2011 forventes at udgøre ca. 750, hvorfor hver operatør dermed også opretholder et sufficent antal procedurer, både med hensyn til erfaring og kvalitet. Herudover har visse procedurer en sådan grad af kompleksitet, at der kræves tilstedeværelse af to speciallæger til proceduren.

Antal speciallæger, vagtforhold mv.

Funktionen dækkes af 4 speciallæger (overlæger) i kardiologi. Alle 4 har udover den formelle speciallægeuddannelse selv søgt yderligere dygtiggørelse gennem ophold på andre hjertecentre i ud- og indland; 3 speciallæger har således hver opholdt sig i 12 måneder på tyske høj-volumen centre, og 1 speciallæge har opholdt sig 6 måneder på dansk høj-volumencenter.

Speciallægerne indgår i ét af afdelingens overlægevagtlag. I dette vagttag indgår en femte overlæge med subspecialt i hjerterytme-forstyrrelser samt afdelings ledende overlæge. Problemer relateret til den højt specialiserede funktion kan dermed løses døgnet rundt.

I tilfælde af akutte, alvorlige komplikationer under og efter proceduren er der døgnet rundt ligeledes adgang til højt kvalificeret assistance fra såvel thorax-kirurgisk som anæstesiologisk afdeling.

Adgang til faciliteter og udstyr

Der sker løbende udvikling af såvel hardware som software, der øger kvaliteten og sikkerheden af procedurerne. Afdelingen råder over 3 katerisationsrum, hvor proceduren kan gennemføres. I kraft af afdelingens høje produktion mht. ablation for atrieflimmeren tilbydes afdelingen nye produkter tidligt, og har derfor mulighed for at fastholde en førende position både nationalt og internationalt.

Andre særlige forudsætninger, fx allerede opbygget erfaring, samarbejde med andre sygehuse mm.

Gennem Arytmiarbejdsgruppen under Dansk Cardiologisk Selskab har Hjertemedicinsk Afdeling B været med-initiativtager til etablering af en national klinisk kvalitetsdatabase (www.ablation.dk), hvor samtlige 6 danske ablationscentre (Rigshospitalet, Gentofte, Odense, Aalborg, HjerterCenter Varde og Skejby) indberetter til. Databasen er godkendt af Sundhedsstyrelsen og Datatilsynet og forventes i fuld drift indenfor de næste måneder, idet der har været en relativ lang indkøringsfase. Databasen er aktuelt forankret administrativt på AUH Skejby og dermed altså i Region Midtjylland.

Ablation for atrieflimren på AUH Aalborg Sygehus foregår i henhold til specialeplanen i et formaliseret samarbejde med vores afdeling.

Vedrørende funktionen ”Stentklapper”

Aktuelt og forventet volumen, herunder redegørelse for, hvordan kvalitet og erfaring sikres ved det planlagte volumen

Befolkningsgrundlaget er overvejende Region Midtjylland og Region Nordjylland (ca. 1,8 mio. indbyggere).

Hjertemedicinsk Afdeling B og Hjerte-, Lunge- og Karkirurgisk Afdeling T ved Århus Universitetshospital, Skejby har siden 2006 udført stentklapbehandling.

Der er til dato udført ca. 170 behandlinger henholdsvis via den transapikale adgang (gennem et lille hul i brystkassen og spidsen af venstre hjertekammer) og via den femorale (lyskeadgang). Resultaterne følges tæt og evalueres løbende.

Samarbejde med andre specialer

Funktionen er multidisciplinær inkluderende kardiologisk, anæstesiologisk og thoraxkirurgisk speciallægekspertise, foruden specialuddannet plejepersonale.

Selve det kateterbaserede kardiologiske indgreb udføres af 3 kardiologiske speciallæger.

Agang til faciliteter og udstyr

Et såkaldt ”hybridrum”, som er et kombineret hjertekateteriseringsrum med moderne røntgenudstyr samt operationsleje, lys og ventilationsforhold sv.t. en operationsstue, hvor der udføres åben hjertekirurgi er under etablering på Århus Universitetshospital, Skejby. Indtil nu har behandlingen været udført i et rum til hjertekateterisation (PCI-behandling).

Samarbejde med andre sygehuse

Aalborg Sygehus ønsker fremover at etablere denne funktion, og der er derfor indgået en aftale mellem Skejby og Ålborg gående ud på, at når antallet af stentklapoperationer på Skejby årligt er minimum 90, kan Ålborg efter behørig uddannelse af personalet ”overtage” Region Nordjyllands ”egne” patienter med et forventet antal på cirka 30 om året.

Andre særlige forudsætninger, fx allerede opbygget erfaring mm.

Operationerne gennemføres én dag om ugen, og der er ikke behov for døgndækkende funktion. Afdelingerne deltager i det nationale projekt STACCATO, hvor det undersøges, om stentklapbehandling er ligeså godt som konventionel aortaklapoperation.

Der findes ikke internationale retningslinjer for, hvor mange procedurer centret skal udføre for at man kan forvente en tilfredsstillende kvalitet. De to firmaer, der leverer devices til procedurerne ønsker imidlertid et volumen på ca. 25 pr. år for at starte nye behandlingscentre. Fagligt set vurderes et optimalt centervolumen at være 50 procedurer årligt eller mere for at opnå den fornødne ekspertise indenfor alle aspekter af dette felt med patienter af varierende kompleksitet og risikogruppe og tilsvarende problemhåndtering og planlægning af procedurerne.